

Paphiopedilum delenatii

Teksti ja kuva TUULA HULKKONEN

Legendan mukaan ranskalainen merimies toi viime vuosisadan alussa *Paphiopedilum delenatii*n Pohjois-Vietnamista tuliaisena morsiamelleen ja tytön isä puutarhuri **Delenat** oli sen ensimmäinen kasvattaja. Nykyisin uskotaan, että kyseessä oli tuolloin aivan toinen vietnamilainen venuksenkenkä, mutta puutarhurin nimi jäi elämään *P. delenatii*n tieteelliseen nimeen. Todellisuudessa lajin löysi eräs ranskalainen tutkimusmatkai-

lija Etelä-Vietnamista v. 1922. Pari vuotta myöhemmin se kukki Pariisin kaupunginpuutarhurin hyvässä huomassa, ja kasvitieteilijä **Guillaumin** julkaisi lajin kuvauksen v. 1924.

Lajia pidettiin pitkään hyvin vaikeana kasvatettavana, ja vain yksi Ranskaan tuoduista kasveista säilyi hengissä. Se kasvoi kuuluisalla **Vacherot & Lecouflen** tarhalla ja tuotti siemeniä, joista sitä lisättiin menestyksekkäästi. Nyt sukupolvina myöhemmin

lajia pidetään yleisesti helppona. Orkidea-tutkija **Koopowitz** arvelee, että onnistuneen tarhaviljelyn tuloksena lajin geenistöstä kehittyi elinvoimaisempi.

Lähes 70 vuotta uskottiin, että *Paphiopedilum delenatii* oli hävinnyt alkuperäisiltä kasvupaikoiltaan luonnosta. Toisin kuin lähisukulaisensa, se ei viihdy kalkkipitoisilla alueilla, joilta sitä oli etsitty. 1990-luvun alussa laji löydettiin vihdoon uudelleen Etelä-Vietnamista. Se kasvoi jyrkkien graniittikallioiden sammaleisissa halkeamissa suurilehtisten vieruskasvien varjossa, 750–1300 metrin korkeudella.

Kuvaus

*Paphiopedilum delenatii*n jäykähköt, vaaleanvihreän-vihreänkirjavat lehdet ovat alapuolelta tummanpunaisten pilkkujen peitossa, mikä auttaa varjossa viihtyvää kasvia käyttämään kaikki valonsäteet tarkasti hyödyksi. Soikeat lehdet ovat 10–15 cm pitkät ja 3–6 cm leveät. Noin 30 cm:n pituiseen kukintovarteeseen aukeaa 7–8 cm leveä kukka. Petalit ja purje ovat valkoiset, mutta hento vaaleanpunainen sävy kuulua niiden taustasta. Huuli on voimakkaamman vaaleanpunainen, joskus jopa syvän kirsikanpunainen. Kukkia voi olla myös kaksi.

Kasvatus

Kasvattamani *Paphiopedilum delenatii* on kukkinut säännöllisesti noin vuoden tai puolentoista välein, aina kahdella kukalla. Tänä vuonna kukinta osui lajin ”viralliseen” kukinta-aikaan, maalisi-huhtikuulle, ja sitä kesti noin 7 viikkoa.

Kasvualusta koostuu männynkaarnasta, perliitistä ja ripauksesta rahkasammalta. Kastelen upottamalla mietoa lannoitetta sisältävään vesijohtoveteen kerran viikossa tai harvemmin. Etelään suuntautuvassa vihererkerissäni on päivisin asuinhuoneen lämpötila, joka laskee yöksi useilla asteilla. Ilmankosteus on suurin piirtein 50 prosenttia. Floraset-lamput helpottavat valo-olosuhteita talviaikana. Ulos en orkideoitani vie koskaan, mutta toukokuulta syyskuulle ne saavat yöviileyden jatkuvasti avoinna olevasta tuuletusikkunasta. Kesällä varjostusta antaa puusto. ■

KIRJALLISUUTTA

■ Venuksenkengistä on julkaistu useita hyviä kirjoja, joita on esitelty numerossa 6/2011.